

KEMENES ALJA

VEGYES TARTALMÚ FÜGGETLEN LAP

Kelemen Alja hetente egyszer megjelenik. Égtes évre 8 borona, féltre 4 borona, negyedévre 2 borona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Főszerkesztő:
DINKREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkreve Nándor könyvnyomdája Csellőmőltár úti intézendők a szellemi részt illető közlemény hirdetések és mindennemű pénzületek.

Vármegyei ügyek.

Mozgalmas kép tárult elénk múlt kedden Szombathelyen, Vasvármegye székházában Évnegyedes gyűlés volt, úgy mint máskor, csak hogy a híres *verseci kérdések* domináltak; mikor pedig politikáról, még pedig pártpolitikáról van szó, akkor jelentősek a törvényhatósági képviselők *»fölvonulásai«*, amelyek előjelei az *»élénk«* tárgyalásoknak. Járásunkból is nagyon sokan résztvettek a mozgalmas, néha-néha zivataros gyűlésen. Lapunkból a politika teljesen ki van zárva, azért minden hozzászólás vagy megjegyzés nélkül, híven referálunk a föltételekről, csakis a főbb momentumokra irányítva krónikánkat. Emmyvel, mint a társadalom közlönye, tartozunk olvasóközönségünknek.

A kép, amelyet különösen a verseci határozatok tárgyalásakor volt szerencsénk látni, valóban *érdekes* volt. A kormány- vagyis munkapárton a sok élkelőség között ott láttuk a szombathelyi egyházmegye jelenlegi fejét, Horváth István apátkanonok és püspöki helynököt, Vidos Lajos apátkanonokot, Pulay József c. kanonok és esperes-

plébánost, Kárpáti Kelemen premontrai kanonokot, a szombathelyi főgimnázium tudós igazgatóját stb. A néppárton Kincs István községi apátplébánost és több egyházi és néhány világi férfit. A Kossuth-párton a többi közt Ostffy Lajos és Hartner Géza országgyűlési képviselőket, a Juszt-párton Beck Lajos orsz. képviselőt. Hát már ez a kép maga nem *érdekes-e?* Nem lehet-e erről egy tanulságos szép értekezést vagy hasznos oktatást írni vagy elmondani? . . . Legtanácsosabb azonban a tapasztaltakat megjegyezni és el nem feledni.

Békássy István dr. főispán, aki a gyűlést mindvégig tárgyilagosan és bámulatos tapintattal vezette és szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Az apróbb ügyek elintézése után szinte meglepő volt, hogy Takách Ferencnek a *»Nap«* című hirlapra vonatkozó javaslatát *egyhangulag* elfogadták, sőt azonfölül Herbat Géza alispánunkat, aki tudvalevően a nevezett hirlapnak utcai árulását ellátotta, zajosan megéljenzették, amiből ismét okulhat az, aki a tisztességes, a becsületes sajtót szereti.

Mintán Takách Ferencet a közigazgatási bizottságba 161 szavazattal egyhangulag megválasztották, elhangzott

az *»obstrukció ellen!«* Radó Gyula dr. főjegyző az állandó választmány javaslatát olvasta föl, mely az obstrukciót elítéli. (A javaslatot a jeles tollú Feldmann Bódog szerkesztette.) Ezután Kárpáti Kelemen beszélt hosszabban és remek stílusban, a néppártiak azonban meghocholták és közbeszólásaikkal igyekeztek cáfolni, ellenben a munkapárt zugó éljenzéssel és tapsal jutalmazta.

Beck Lajos, aki tudunkkal most első ízben szerepelt vármegyéink székházában, valóban jeles és higgadt szónok, államjogi fejtegetésekkel támogatta az obstrukció jogosultságát és indítványozta, hogy a verseci átiratot tegyék az irat-tárba és mondja ki a közgyűlés, hogy az ellenzék obstrukciója jogosult. Varga Gábor országgyűlési képviselő Kárpáti javaslatára mellett tört lándsát. Percekig tartó láрма után a főispán azzal fenyegetett, hogy rendbirságot szab ki a zavargók ellen. Ez használt és Varga Gábor folytathatta beszédét.

Ostffy Lajos, a szimpatikus, élénk eszű és képzelt talentumu fiatal orsz. képviselőnk, erős érvekkel vitatta a Kossuth-párt álláspontját és elfogadta Beck Lajos javaslatát. Feldmann republikázott. Kincs István, a községiak de-

Hortobágyi képek.

Leno az Alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honn, ott az én világom;
Börtönéből szabadult sas lelkem.
Ha a rónák végtelenjét látom.

Valóban igaza van Petőfi Sándornak, aki oly találon énekli meg, hogy a magyar lélek az Alföld végtelen délíbabos rónáin szabad csak igazában, ahol a képzelete, mint a sas, szabadon csaponghat szerze-széjjel.

A nagy Alföldnek és Hortobágyinak, ilyenkor, nyáron van a legérdekesebb képe. Délíbabos ég alatt kolompol Kis-Kunságnak száz kővér gulyája, Deltőskor hosszuzemű kútnál Szeles valyu kettős ága várja.

Ez az egész 52 ezer holdnyi síkság egyetlen legelő, melynek csak kevés részét hasogatta föl a szántóvas. Még a XVI században virágzó falvak, Zám, Ohát, Mátá határait és legelőit foglalta magában. Tavaszszal sok a vize, nyáron kevés; ahol nem *»locogós«* ott szikkadt; az egészen uralkodik a szikló; a tormó szik növényzete boja a vat sziké silány.

A mai Hortobágy helyén a régi irások szerint nádasok, tavak, mocsarak voltak. A Tisza-szabályozás ezt mind eltakarította s — s most nagy részben legelő; — lakosai a pusztai biztosan és mezőbíróknak; meg az állatorvosokon kívül csupán a pásztor nép, mely a gazdák lábán járó kincsét őrzi. Közel ötven-hatvan ezerre megy a Hortobágyon tanyázó barmok száma: tizenöt gulyában a szarvasmarha; kilenc ménesben mintegy ötezer ló. Ezt az állattábor 300 pásztor őrzi.

Méneseznek nyargaló futása
Zug a szélben, körmeik dobognak,
S a csikókok kurjantása: hallik,
S pattogása hangos ostoroknak.

Ennek a külön magyar társadalomnak egyik érdekes alakja úgy áll ott a végtelen pusztá közepén, mintha valami fejedelem volna. Élesen tekint a távoli messzességbe, mintha azt kutatná a távolban, hogy vajjon itat-e már birkás kollegája, aki éppen most itatja nyáját egy másik gómes kútnál. Nagy távolban egy tanya homályoskörvonalai látszanak.

—A tanyáknál szellők lágy élében —
Ringatózik a kalászos buza

S a smaragdnek eleven színével
A környéket vígan koszoruzza.

Hortobágy pásztornépe a legéletrevalóbb faj, mely tavasztól télig a pusztán, télen nagy részt a gazda tanyáin tölti életét. Kényelemről, kényelmeztetésről fogalma sincs. Edzve van minden viszontagságához az időjárásnak. Jól él, de mértékletesen; bort ritkán iszik; a pálinka még nem mérgezte meg a véré; ideggennel soha össze nem keveredett; ma is bátran mintaképpel mutatható be, hogy ilyen volt a magyar ezer évvel ezelőtti őshazájában.

Papot, templomot évszámra nem lát a hortobágyi ember, mégis tudja mi a becsület; gazdája jószágát hűségesen őrzi s szereti az állatait, amiket, ha megitatott, átmeny a szomszédjához egy kis tereferére.

Itt látjuk őket, amint vidáman, jó kedvvel fogyasztják szegényes ebédjüket és mosolygva néznek a fotografáló masinánba, melyet nagyon is ismernek már, mert újabban olyan hire kelt a külföldön is a hortobágyi csikósnak, hogy messzi földről jönnek tudósok, festők, hogy a magyar délíbabos rónák szabad polgárainak érdekes életét tanulmányozzák.

rék apatplébánosa és népszerű író, a népoktatásügy ismert mecénása, tüzes beszédben elítélte ugyan az obstrukciót, de a jelen esetben mégis Beck javaslatát támogatja. Még Rosenberg Gyula beszélt, végre sok izgalom után szavazásra került a sor. Az állandó választmány javaslatára 183. Beckére 98 szavazott le. Ezután csöndesség lett. Nem volt semmi apprehenzió. Nem tartottak az ellenfelek haragot. Nem piszkolták le egymást. Mert tisztelik egymás meggyőződését és személyét.

Másnap, kedden folytatták a közgyűlést, azonban vidékről alig jelent meg néhány törvényhatósági képviselő. Mindössze talán nyolcvanra voltak, többnyire Szombathelyen lakók. Pedig ismét kényes kérdésben kellett állást foglalni. Ez volt az *általános, titkos, egyenlő választás*. Az állandó választmány javaslatát, hogy »a kormány által megígért és ismételten kilitásba helyezett választóreform az általános választójog és jogegyenlőség elve alapján az egész ország előrehaladása és közjavanak érdeke szerint fog megvalósíttatni«, — Radó főjegyző olvasta föl. Weörös István érdekes és határozottan megokolt beszédében a Justh-párt álláspontjára helyezkedvén, nyújtotta be javaslatát. Utána dr. Ernusz József emelkedett szólásra. Ő és társai a progresszió (fokozatos haladás) hívei és évek hosszú sora óta foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Nagy szerencsétlenségnek tartja a nagy és nemes eszme megvalósítása szempontjából, hogy a választójog kérdését politikai czímatokra akarják fölhasználni, amit annak idején Kristóffy kezdett meg. Kifakad a Justh-párt taktikája ellen. A választójogért folytatott küzdelem történetét is megvilágította tartalmas beszédében Ernusz József. Utána Stirling József polemizált Weörös Istvánnal, de csakhamar szólásra jelentkezett dr. Bezzerédi István, aki az általános, egyenlő, titkos választójogtól félti a *magyarság érdekeit*, mindazonáltal megmarad a maga álláspontján: a jogkiterjesztés mellett. Általános helyeslés és éljenzéssel honorálták, amidőn kijelentette, hogy a széles, demokratikus alapon való jogkiterjesztéshez ragaszkodik.

Ernusz Kelemen is elfogadja az állandó választmány javaslatát, mert garanciát lát abban a kijelentésben, melyet a miniszterelnök a »Liberális Népszövetség« küldöttsége előtt mondott nagyszabású beszédében hangoztatott. Ehen Gyula Weörös Istvánnal polemizált, rámutatván arra a tévedésre, amely Weörös javaslatában szerepel, amikor az általános, egyenlő, titkos választójogot a köztelherviselés alapjára helyezi. Caizmadia Pál acaádi tanító az általános, egyenlő, titkos választás híve, de mert a választójog kívánatos megvalósítását az állandó választmány javaslatában megtalálta, azt elfogadja. Esső Imre a magyarság és az intelligencia vezetészerepét akarja megtartani. Óva-

kodni kell — ugymond — a külföldi radikálizmus majmolásától. A javaslatot elfogadja.

Weörös reflektíván a felszólalásokra, a főispán elrendelte a szavazást. Négyen Weörös István javaslatára szavaztak, a többi pedig az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Azután gyors egymásutánban folyt a tárgyalás.

Az arcképed előtt.

A déli nap sugára perzsel,
A széles utca néptelen.
Egykedvűen rovom a várost,
Az árnyamat kisérgetem.
A kirakatok cifra képe,
Akármí szép, nem érdekel,
Csak nézem a jövő-menőket
Kik mellettem sietnek el.

Az egyik fényes kirakatba,
Mosolygó arcképek között,
Megakad a szemem terajtd
S megállok a képed előtt.
Mosolygó két szemed sugára
Most is oly vágyva hull reám,
Mint amikor az első csókot
Lehzted rám egy délután.

Eszembe jut egy nagy hazugság,
Egy régi, kedves őszi nap,
Egy ábránd, amelyet szívem most
Mindennap újra megsírat . . .
Egy mély sóhajt fojtok magamba
S felszarítom a könnyeket
És eltemetek újra mindent
Míg csöndesen tovább megyek.

Keszthely, 1911.

NOVAK PAL.

Szüret előtt.

Az országos ampelologiai intézet egész évben ugyancsak ijesztgette a szőlőtermelőket, hogy a peronoszpóra rohamosan terjed az országban. Ennek meg volt az a fogantatója, hogy az egész országban hihetetlen mértékben használták a bordói levelet elannyira, hogy aki idejében nem gondoskodott permetező anyagról, annak a beszerzés nagyobb gondot adott. A szorgalmatos permetezésnek pedig az a sikere volt, hogy amint a legutolsó jelentések mondják, átlagosan középtermésre lehet számítani. Ez pedig nagy szó. 1909-ben bő termés volt, nyolc millió hektoliter jóval meghaladó. Ha ennek osak a fele terem az idén, akkor is kerek számban százhatsvan millió korona összeg fog a gazdák zsebébe jutni borért. Ez a szám egyáltalán nem mondható mérésznek, mert hiszen a legjobban termő francia borvidékeken alig volt termés. Az olasz szüretet is jól megdézsmálta a tartós szárazság. Nálunk a hegyi szőlők nyáron is kaptak egy pár hevesebb záport, a homoki szőlőket pedig a májusi hatalmas esők mentették meg. Igaz ugyan, mint a búzával, hogy ameddig nincsen a hordóban, elhelyezve a pince ászakfáján, — addig a gazda mindig félhet attól,

hogy jön egy fergezeg, s oda lesz minden munkájának gyümölcse. De gondoljuk azt, hogy a jó Isten kegyelme elveszti a szőlőtermelőt ezt a csapást és módja lesz egy középtermés sikerével lélegzethez jutni.

A helyzet ugyanis az, hogy alig van társadalmi osztály, melynek oly nagy csapást kellene kiheverni, mint éppen a szőlőtermelőnek. Kerek számban 500.000.000 korona tőke ment tönkre a filoxera pusztítása következtében és ezt a tőkét veritékes munka által a gazdának kell pótolni és részben pótolni fogja, részben már ezt meg is cselekedte. A filoxera által kipusztított terület négyszázötvenezer kat. hold volt. S bár az elpusztított területek beültetése rohamosan halad, még mindig százezer holdnál kevesebb a szőlővel beültetett terület száma, mint a filoxera előtt. Egy hold hegyi szőlőnek betelepítését 2000 koronára kell tennünk, így még mintegy kétszáz millió korona összeget kell fordítani a szőlőrekonstrukciójára. De a szőlősgazdák súlyos helyzete nem a leendő, hanem a drága pénzen telepített szőlőkre már felvett kölcsönökben van. Bizonyos dolog, hogy a szőlő felújítására eddig szükségelt kétszázmillió korona nem a gazdák zsebéből, hanem a bankok Wertheimjeiből kerültek elő. Ezután pedig terhes kamat jár. Ha hozzá vesszük, hogy a munkabérek is mily hatalmasan emelkedtek, nem nagyon irigyelhetjük a szőlősgazdák helyzetét, sőt örülnünk kell, ha ezekben a nehéz időkben a gondviselés néhány jobb termést ad.

Hogy nincsen olyan kár, amiből haszon ne állana elő, semmi sem bizonyítja jobban, mint a filoxera veszedelem leküzdése. Az a csuf élősdű bogár tönkre tévén a régi szőlőket, újra kellett ültetni és az újraültetést már ok-szerűbben cselekedték a gazdák. Az ok-szerűbb művelés következtében pedig sokkal többet terem a szőlő, mint eddig. Voltaképpen éppen azért is bírják ki a szőlőtermelők a mai nagy terheket, mert ugyanazon a területen az ok-szerűbb művelés következtében sokkal több bort szüretelnek, mint hajdanában.

Nincs is másra a magyar bortermelőnek szüksége, mint egy pár jó esztendőre és legalább azokra a boráakra, amelyek ma megvannak. Még egyre van szükség: a szőlőművelés ok-szerű végzésére és különösen azon viszásságok megszüntetésére, amelyek a szüretelés idején és a borkelés terén fennforognak. Azért a gazdák figyelmét felhívjuk azokra a vidék szerint rendezett mintaszüretekre, amelyeket az állam az ok-szerű ismeretek elterjedésére rendez. Senki jobban nem tapasztalta, hogy a szakértelem mily fontos tényező abban, hogy a művelés alatt álló föld minél többet jövedelmezzen, mint éppen a szőlőművelő. Azért ne mulasszon el egy alkalmat sem, amikor szakértelmét emelheti.

Nappal is álmodom . . .

Nappal is álmodom, hogyha kelek-járok,
Párnák meg nem hoznak szemeimre álmat.
Száll a sóhaj és hívom szent neved;
Jajj is annak, aki szívből szeret!

Miért is nem alkot engemet esz csupán,
Hogy ne indulnék a szerető szív nyomán.
Nem büvölne ragyogó kék szemed;
Én Istenem, vedd ki a szívemet!

Éji homályban is látom bájalakod,
Hogyha révedezve Teged kereslek ott.
Nagy Teremtőm, üzd el tőlem, ami keblem
nyomja;
*Vedd ki, vedd ki a szívemet s tégy egy
követ oda!*

Bűteli lelkem sir, könny fut át arcomon,
Midőn kedves dalát fajon elzokogom.
Vajha lenne néma ez ajk, ha sorsom mostoha;
*Hogy ne fájjon, ne sajojjon szegény
szívem soha!*
Schrantz Elek.

H I R E K.

Üjév. A zsidó évszámítás a tegnapi nappal az 5672. évbe lépett, melyet a zsidóság az ősi tradíciókhoz híven minden évben megünnepel. Az idén a tegnapi és a mai nap a zsidó újév.

Tanítóválasztás. Szakáll Jánost, a pápai áll. tanítóképzede nevelőjét a jánosházai ág. ev. egyházközség, mely mostanában épített új iskolát, tanítójává választotta. Szakáll Pápan igen lelkiismeretesen látta el dolgait s bizton remélhető, hogy új állomásán is hamarosan népszerűvé fog válni.

Megválasztott orvos. Dr. Pick Manó orvost Ostffyasszonyfán a mult szombaton egyhangulag körorvossá választották meg.

Börtönvizsgálat. Bárdossy László kir. főügyészhezettes keddén megvizsgálta a helybeli járásbírósg fogházát és mindent rendben talált.

Megfelebbezett jegyzőválasztás. A kisköcski jegyzőválasztásnál — tudvalevő — Malek Károly, a megválasztott jegyző négy szótöbbséggel győzött Gömbös Ernő községi városi adószíttel szemben. Gömbös, mint értesülünk, felebbézzel élt.

Elintézett lovagias ügy. Dr. Ostffy Lajos, kerületünk képviselője, amint tudjuk, Gyurácz Ferenc ev. püspök királyi kitüntetése tárgyában interpellációt intézett gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökhöz. Ezen interpelláció után Pápa polgármestere a Pápai Lapokban nyílt levelet intézett képviselőnköz, melyben serelmesnek látszó kitételek is foglaltattak. Ostffy ezért Ajkay Zoltán és Vidos Kálmán megbízottak útján magyarázatot kért Mészáros Károly polgármestertől. Dr. Csoknyay János és Lampert Lajos, mint Mészáros megbízottai a héten tárgyaltak Ostffy segédeivel és a lovagias ügyet sikerült békés uton elintézni.

Késs a sághgyi vasút. Mittelmann és társa cég által létesített bazaltbánya-vállalat annyira előrehaladt már a munkálatokkal, hogy pár nap múlva azok már teljes befejezést nyernek. A vállalati iparvasut közgazgatási bejárását má hó 30-án tartják meg s így október hó 1-től kezdődőleg gőzerővel folyik a munka.

Állatdíjazás Pápacson. A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete szeptember hó 17-én Pápacson állatdíjazást tartott Laehne Hugó igazgatóelnök akadályozva lévén, az állatdíjazásnak Takách Marton a celdömlői járás főszolgabírája elnököt. Az állatdíjazáson ott voltak Balhauser Otto m. kir. gazdasági felügyelő, Maitz Antal plébános szentszéki tlnök, Sebestyen Izidor körjegyző, Kiss Károly községbíró, Hajdu Izidor gkőri elnök, ifj. Kovacs József gkőri elnök Nick, Kereszturi János, Novák József, Kozma Szilveszter gkőri pénztárnok, Lukács Énok, Pap József, Kasza Vilmos, Takács Mihály, Horváth Imre, Feher Lajos, Lukács József, Lukács Imre és még számos kiszazda Pápóc, Kemeneshőgyész, Nick, Rábakecskéd, Szerény, Magyarécs, Szentmiklósa és Csöngye községekől. Felhajtattott mintegy 40 darab tehén és 60 darab úszó. A díjakat Takách Marton főszolgabíró osztotta ki. Díjakat nyertek tehát: Marton Károly I. díj 45 K, ifju Kovacs József II. díj 35 K, Novák Ferenc, III. díj 30 K, László Balint Szerény IV. díj 25 K, Kiss Károly V. díj 20 K, Kondor József VI. díj 15 K, Somogyi Zsigmond VII. díj 10 K, Böröcz József VIII. díj 10 K, Csiszár József IX. díj 10 K, Úszókért: Ifju Kovacs József I. díj 45 K, Takács István II. díj 35 K, Novák János III. díj 30 K, Kondor József IV. díj 25 K, Horváth Fidé V. díj 20 K, Hajdu Izidor VI. díj 15 K, Csiszár Géza VII. díj 10 K, Kiss Imre VIII. díj 10 K, Berta István IX. díj 10 K. Összesen 4000 korona államdíj lett kiosztva. Az egyesület részéről jelen volt Rothermann Vilmos titkár.

Dalosos városunkban. Mult vasnap a szombathelyi máv. műhelyi „Haladás” dalegyesület tagjai voltak — városunk és a mozdonyvezetők otthonának vendégei. A délutáni személyvonattal érkeztek, megtekintették városunk nevezetességeit, kirándultak a sághgyi közüzőhöz, onnan pedig betértek a Mozdonyvezetők Czellődömlői Otthonába, ahol már terített asztalok, jó bor, cigány és az összes itthon levő mozdonyvezetők és lakosok várták családjaikkal együtt a fáradt kirándulókat. A kedélyes délutánnak csak a köteleesség hívó szava, az esti vegyesvonat indulása vetett véget, mikor a vendégeink a legjobb hangulattal, a legközelebbi viszontlátás reményében indultak haza Szombathelyre. A dalosos, kik már számtalan értékes díjat nyertek különböző versenyeken, sok igen sikerült énekszámot adtak elő, kiállításba helyezték a mozdonyvezetők téli mulatásán is közre fognak működni.

Tanítóválasztás. Mult számunkban megemlékeztünk a helybeli kath. osztálytanító választásról. E hó 17-én délután történt ez meg. A kitűzött kántori próbára a több pályázó közül két aspiráns jelent meg: Virágh József hegykői osztálytanító és Fülöp László cseküti kántortanító. Az iskolaszék egyhangulag Virágh Józsefet választotta meg. Az új tanító holnap kezdi meg nálunk működését.

Üzletátvétel. Kenesei Dezső, az Újkávéház volt tulajdonosa, üzletét Fényes Ferencnek adta át, aki erről falragaszok útján is értesített a közönséget.

Új főispán. Arról értesítik lapunkat hogy Zala vármegye főispánjává dr. Balázs Béla zalai birtokos nevezetik ki, aki jelenleg a földművelésügyi miniszteriumban osztálytanácsos.

Tűz az erdőben. Kenyeri község határában az ugynevett Királykúti erdőben tűz keletkezett, melyet azonban, mielőtt nagyobb kárt tett volna, sikerült elnyomni.

Feloldott zárlat. Városunk és Alsóság községben a száj- és körömfájás megszüntése, a zárlat alól feloldattak. A következő vásárok ennél fogva már megtarthatók lesznek.

Gyermekgyilkos anya. Iván Julianna nemeskereszturi leány idősöltött kóstolt a szerelem edes gyümölcsébe, mely hogy nem is annyira édes, csak most kezdi észlelni. Tudniillik ezeltott egy hónappal szerelmének gyűlölése lett egy egézszegecs kis ponytya szeméjében. Julia leányasszony azonban annyira szégyellte a dolgot, hogy a csecsemőt eltüntetésére határozta magát, Bűnös manipulációja most kitudódott s a csendőrség letartóztatta. Vallomása szerint a gyermek halva született.

Meglopta utitársát. Kovács János szabósegéd utazás közben ismeretséget kötött Keresztes Lajos asztaloslegénygel és együtt szálltak fel állomásunkra a vonatra, hogy Szombathelyre utazzanak. Utközben Keresztes elaludt és midőn Szombathely közelében felébredt, se társát, se ruháit felt karát nem találta. A kettőnek együttes eltűnése közötti összefüggés csakhamar világos lett előtte s nyomban jelentést tett a rendőrségnek.

Gyójtás. Bisztritsány Aladár, a tragikus életviszonyok közé sodort szerencsétlen, volt egyházaskeszkői körjegyző nejevel és hat neveletlen gyermekével együtt nyomorog s ügyeslőlván már betevő falatjuk sincs. Aki ismeri a nagytehetségű, de a pusztító betegség által a sir szájára jutott férfi helyzetét s akinek szívében még kel némi szánalomérzés a maholnap árvaságra jutó elsenyvedt család iránt, könyördijön rajta s juttasson számára némi adományt. Csak annyit, hogy őket az éhenhalástól megmentsük. Adjuk tanúbizonyságot szánalmunknak egy oly férfi iránt, aki a pusztulás bízós tudatával és ama szivrepezett érzéssel távozik örökre közölünk és szerető családja köréből, hogy árváit mindenkinek terhére koldusként hagyja hátra. Adományokat szerkesztőségünk is fogad el és hirtalpilag nyugtázzuk. Eddig adakoztak: Belső József 5 K., Dinkgreve Nándor 5 K., N. N. 40 fill., Schrantz Elek 1 K., Hubert Sámuel 1 K.

A csöngyel önk. taxoltóegylet ma a Zoldfa-vendéglő összes helyiségeiben felszerelési gyarapítására zártkörű táncvizalmat rendez. Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fill. Kezdeté délután 3 órakor.

Elégítetlen birtokosok. Azok a birtoktulajdonosok, akinek földjéből a sághgyi iparvasut számára kisebb-nagyobb területet sajátítottak ki, elégtelneknek a miatt, hogy a bányavállalat 1 koronával akarja fizetni a földjék négyeszőgölét. Mint értesülünk a gazdak sérelmeik orvosolása végett most kérvénnyel fordultak a törvényeszkhez s azt kívánják, hogy olyan helybeli szakértő és becselő küldessék ki a földék értékének megállapítására, aki az itteni földék értékét ismeri. A kérvényben ilyen becselőt Remete Denest nevezik meg s általában 3 korona árt követelnek.

Szüreti mulatság. A helybeli ifjuság szüreti mulatsága ma délután 4 órakor veszi kezdetét a Korona-szálló kerthelyiségeiben. Ugyanakkor diszfelvonulást rendeznek a város utcáin keresztül.

Táncokola. Értesítés. Tisztelettel értesitem a szűlőket és a táncvelkedő ifjuságot, hogy minden vasár- és ünneppapon a Griff-szálló nagytermében haladók részére táncgyakorlatot tartok. Kezdeté esti 8 órakor. Koacz Jenő okl. táncitanító.

Községi és körjegyzőink lakbérnyugdíjára vonatkozó vármegyei közgazgatási bizottsági javaslatot a vármegye közgyűlése egyhangulag elfogadta.

A világ legelterjedtebb és legolcsóbb írógépe a „MIGNON“ megtekinthető: Dinkgreve Nándor papirkereskedésében. — Ára 160 korona.

A vármegyei tisztviselők nyugdíjpótló intézményére vonatkozó javaslatot a vármegyei közgyűlése egyhangúlag elfogadta. Ugyanezék elhatározták a vármegye, hogy a vendéglők és korcsmárosok ugynevezett záro-óradíját legyenek kötelesek fizetni, mert azt mondják, hogy azt ug is azok fizetik, akik éjjel mulatnak, aki pedig éjjel mulat, az füsser.

A muraszombatiak holnapután érkezelést tartanak egy közpiskolának Mura-szombatban való letétele ügyében. Nem ismerjük közelebbről az ottani viszonyokat, de azt tudjuk, hogy a gimnázium Magyarországon, különösen a Dunántul elég sok. Szerintünk ott is inkább polgári-skola, vagy talán más szakipari iskola lenne legmegfelelőbb. A lateiner emberek már ugys annyian vannak, hogy nem kaphat nagy részük állást.

A sárvári ág. hílv. év. hitkozneg sok érdemű lelkésze Mesterházy László, szeptember 1-én hagyta el Sárvárt, hogy Pápa Gyurátz Ferenc püspök mellett új állását elfoglalja. Uresedésbe jött helyére már több lelkész pályázott. Legutóbb Varga József tartotta meg próbaszónoktatást, amely a templomot zsufalásig megtöltött hívek tetszést nagyon megnyerte. Két hét muiva meglesz a választás.

Új gyógyszerárak. A legutóbb megtartott vármegyei közgyűlésnek egyik tárgya volt az Ostffyasszonyfán és Nagy-akányban fölláttatandó új gyógyszerárak kérdése. A közgyűlés egyhangú határozattal az új patikák fölláttatásának szükségességét kimondotta, mar most csak a szakminisztertől függ azoknak létesítése.

Vendéglők köréből. Az egész Dunántul egyik leghiresebb és legrégebb szállója, a sárvári Korona-vendéglő bérlet cserél. Néhai Ritter Lajos özvegye a vendéglőt átadja Nagy Dezső zalaegerszegi szállodásnak, aki mult csütörtökön kötötte meg a bérleti szerződést a sárvári főhercegi uradalommal.

A kolera. Budapestén és Újpesten szorványosan fordulnak elő kolerahalálozások. Újpesten a gyanus betegek számára fölláttott ideiglenes-korházoan tört ki a veszedelem. Az ápolók és egyéb személyek megkaptak a bajt. Két apóelő és egy kocsi-bele is halt. Pápa Lauer Ignác maganzó meghalt kolera-ragyanus tüdőköt között. Természetesen a paprikák között nagy a ragalom. De azért sem lehet, hogy komolyabb jelleggel nem ölt az idén a járvány, mert résen áll a hatóság. — Azonban resen és óvatosság legyünk mindnyojan, mert utóvégre sem Pápa, sem Budapest nincs oly messze tőlünk, mint Makotól Jeruzsalem.

Fotos kijelentés. Mult szerdán a Husiparosok Szövetségének körülbelül száz tagja — a husiparosok kongresszusának megbízásából Vázsonyi Vilmos országos képviselő vezetése alatt tisztelgett Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknel. Vázsonyi a nála megszokott rövid, valós és megcáfollhatatlan okokkal támogatott szép beszédeben a kongresszus ohajait adta elő, mire a miniszterelnök vála-zában kijelentette, hogy a buskérdesben komoly tárgyalások indultak meg és hogy inkább a paragrafusokat kell megváltoztatni, mint a népet éhezletni. A küldöttseg megeljenzte a miniszterelnököt.

Selyemszövet mosása. Egy selyemruha mosásához kell tíz liter folyó- vagy esővíz, egy liter ammoniak-szesz és jó sok levakart szappan. A ruhát e folyadékban hidegen megmosok és tiszta vízben kiöblítjük és kivasaljuk. A tiszta selyem ilyen kezelésnél olyan lesz, mint az új. A fél selymet is így lehet mosni, de néha megváltozik a színe; megtörténik azonban, hogy a változás által szebb színe lesz.

Tanítás. Hrabovszky Józsa okl. tanító tanításra elfogad elemi és polgári iskolai tanulókat.

Dr. Leube német orvostanár írja: A klinikámon szerzett tapasztalatok szerint a természetes **Ferencz József**-keserűvíz biztos székelést okoz és semmifele kellemetlenséggel nem jár. Még oly esetekben is, amikor ingerlékeny belek mellett használták, a Ferencz József-víz fájdalomküli székelést idéz elő. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestén.

Pusztítják a madarat. Az amerikai ornitologusok a minap tartották meg Csikágóban kongresszusukat, melyen rendkívül kikelték a madarak tömeges pusztítása ellen. Kimutatták, hogy évenként hároszázötven millió holt madarat szállítanak at Amerikából Európa minden részébe. Angolország egymaga 40 milliót használ föl különböző divatcéla. Egy híres nagy londoni cég, amelynek Angliában oriaszi madar-üzlete van, negyszázezer kolibrít, 100000 paradicsom-madarat és félmillió különféle fajtájú egyéb madarat rendel meg esztendőnként. Egy csikágói hasonló nagy cég minden évben harminc-negyvenezer kolibrít, tízezer vízi-madarat és félmillió egyébblajta madar-zárnyat vásárol össze, hogy az európai piacra küldje. Egy másik londoni cég egy millió különféle színes madarat kapott az utolsó felévben Nyugat-Indiából és Braziliából. Ez ellen a barbár madarpusztítás ellen tiltakozó szavakat emeltek föl a kongresszuson összegyűlt tudósok, de tiltakozásuk gyakorlati megvalósítása-ára nem találtak módot, mert e teren a női-divat koronázatlan királyai tehetnének csak valamit. Már pedig nem igen lehet rá egyhamar remény, hogy a női-divat a toldiszt kiküszöbölje.

K 30000

C E R E S - D I J - K I R Á S

Azon célból, hogy a CERES-ételzsirt ott is bevezessük, ahol azt régi szokásból vagy megokolatlan előítéletből kifolyólag még nem használják, azon kérésrel fordulunk hü vevőinkhez, akik meggyőződésből és praktikus tapasztalataik alapján használják ezen cikket, miszerint a következő kérdésekre válaszolni sziveskedjenek:

1. Mi készítette önt arra, hogy a Ceres-ételzsirral kísérletet tegyen? 2. Milyen előnyei vannak ezen ételzsirnak más ételzsirakkal szemben? 3. Mely előnyei teszik azt örne nézve nélkülözhetetlenné? 4. Ismerőseit hogyan győzi meg ezen előnyökről? Ezen kérdésekre vonatkozó jó válaszokra a következő díjakat tűz-

1 díj á K 1000 = K 1000	20 díj á K 100 = K 2000	1 nyeremény á K 1000 = K 1000	5 nyer. á K 200 = K 1000
10 díj á K 200 = K 2000	1000 díj á K 20 = K 20000	2 nyeremény á K 500 = K 1000	20 nyer. á K 100 = K 2000
ÖSSZESEN	K 3000	K 22.000	K 2000

Egy pályázati bíróság, melynek összeállítását annak idején az ujságokban közöltüi fogjuk, el fogja dönteni, mely válaszok fognak a 25.000 koronát kitevő díjak kiosztatása céljából kisorsol-
tatni és mely pályázók kapják meg a 28 nyereményt, melyek összege: 5000 K. **K 30.000**

Ezen pályázaton mindazok részt vesznek, akik a fenti négy kérdésre vonatkozó jó választ alanti cégnek legkésőbb 1911. november 15-ig beküldik és legalább öt papirszalaggal (1/2 kg-os Ceres-kockák vagy csomagokról) azt igazolják, hogy a mi Ceres-ételzsirunkat fogyasztják; minden további öt szallagért a jó válaszok beküldője egy-egy további sorszámot kap és ezáltal a sorsolásnál kettős, illetve többszörös esélye van

A húzás a jegyzői szabályzat 88. szakasza értelmében a cs. k. közjegyző, Dr. Kopetz H. R. ur jelenlétében és irodájában 1911. évi december hó 20-án délelött 10 órakor fog megtartatni. A nyertesek a díjakat azonnal megkapják, minden levonás nélkül. Az összes nyertesek jegyzéke kinyomattatik és kívánatra bárkinek beküldetik.

Schicht György r.-t. „Díj-pályázat“, Aussig, Böhmen.

Közgazdaság.

Mezőgazdaságunk fejlődéséről és a kisgazdák körében előforduló helytelen gazdálkodásról.

Írta és a Babasömjéni Gazdakör gyűlésén felolvasta: NÁRAJ NÁRAY EDE, okl. gazda.

(Folytatás.)

Az a kereskedő meghozhatja azt a műtrágyát a gyárból s otthon aztán hamisítja, kever hozzá értéktelen anyagot, rendszeresen finom homokot és ezt adja el drága pénzen a kisgazdának. Ilyen műtrágyával nem lehet természetletlen elérni, sőt inkább ártanak vele, mert nem advan meg benne a kívánt tápanyagot, földünket csak ki fogjuk zsarolni.

Ezen csak egyféle módon segíthetnek a kisgazdák úgy, hogyha összeállanak többen és közvetlen a gyárból hozzadják meg műtrágya szükségletüket s ott a gyárost kötelezik, hogy a törvény által előírt vízben vagy pedig citrát oldatban oldható műtrágyát szállítsa. Az ilyen rándelt műtrágyából vegyenek mintát és küldjék fel a vegyvizsgáló allomásnak Magyaróvárra, ahol is meg fogják vizsgálni, hogy tényleg olyan műtrágyát kapott-e a gazda s ha nem olyan műtrágyát küldött az a gyáros, mint amilyen rendelve volt, köteles vissza venni, sőt még köteles kártérítést is adni a kisgazdának, ha e miatt valami mulasztás történt.

Láthatják ezekből, hogy mily fontos szerepe van a trágyának a helyes gazdálkodás terén s láthatják, hogy csakis jó trágyaerőben levő földön lehet jó termés számitani. Ha az előbb leírtakat figyelembe veszik s megfogadják tanácsomat s úgy fognak cselekedni a trágyakezelésnél, mint ahogy leírtam, meglátják, a termésben mily óriási különbség fog mutatkozni.

Most, hogy a trágyával és annak kezelésével végeztem, áttérek a földmivelés körében elkövetett hibákra. Röviden rá akarok mutatni azon hibákra, amiket a kisgazdák körében a földmivelés és a vetés alkalmával tapasztaltam.

A földnek megmunkálása alkalmával nagyon sok hibát követnek a kisgazdák azért, hogy a földet későn munkálják meg és így nincs ideje a földnek a szántások között beérednie. Pedig ez egyik legszükségesebb és elengedhetetlen feltétele a jó talajművelésnek.

Nagyon nagy hibát követnek el a kisgazdák már ott is, hogy a földet mindig egy irányban szántják meg s így a föld mindig csak egy irányban lesz megmunkálva, nem jól megkeverve és keletkeznek az ugynevezett bogárhátas földek, amelyeknek ha nincsen meg az északdéli irányuk, a nap melege nem érvényes egyformán, egyik helyen a növény fejlődése jobb, szebb lesz, mint a másikon. Mielőtt a magot elvetnénk, a földet meg kell munkálni és éppen itt cselekszik a kisgazda rosszul akkor, amikor azt gondolja, hogyha ő egyszer megszántja a földjét, abba már elvetheti a magot. Ezen helytelen eljárás szelében divik a kisgazdák körében s nagyon ritka helyen ismeri az a kisgazda azt, hogy mi az a tarló alá szántás, vagy tarlótántás.

Mindjárt az első hibát a tarlótántásnál követik el a kisgazdák, hogy nem fordítják alá idejében a tarlót azzal érvelve, hogy ott a tarlón jó legelőt talál a keresztek bekerülése után és így sokkal kevesebbe kerül a marháának a tartása. Ez helyén lehetett a régi korban, amikor is 3-4 métermérszáz termés-~~előzésér~~ előkezdtek, máma azonban, mikor már a gazdának arra kell törekednie, hogy mindig nagyobb és nagyobb termést tudjon elérni, mert csak így képes azt az óriási terhet orvosi ami a nyakán van, akkor ez nem állhat fenn, el kell vetni ezen helytelen

eljárást a helyes eljárásához kell fogni. Mi a célja a tarlótántásnak? A tarlótántás célja tulajdonképpen a gyomirtás s ezzel egyetemben a talaj nedvességének a megóvása is. A termés lekerülte után a tarlok ott maradnak, kihullva a gyommagvak s ezek, ha kedvező helyzetbe kerülnek, kicsiráznak s kikelnek. Ha már most a földet egyszerre mélyen szántjuk meg, ezek a gyommagvak mélyre kerülnek le és ott igaz, hogy nem tudnak kicsirázni, mert el vannak zárva a levegőtől, de a másik szántásnál annál nagyobb erővel fognak előtörni s fejlődni, mint azelőtt. Ennek elkerülése végett kell a tarlótántást végezni. A tarlótántásnál a tarlót 2-3 cm. mélyre szántjuk ugyanarra, hogy a földön maradt szárrészek és gyommagvak sekélyen kerülve a földbe, ott olyan kedvező helyzetbe kerülnek, hogy 2-3 hét múlva már csirázásnak indulnak és ki is kelnek. Most, ha ezután, mikor már a gyomok mind kikeltek, újra megszántjuk a földet, de ekkor már mélyebben 10-15 cm re, a kikelt gyomok mélyre kerülve elzártnak a levegőtől és elkorhadva elpusztulnak. Ennek pedig a mi viszonyaink között nagy jelentősége van, mert a gyomirtással a termést elővelthetjük azért, hogy a gyomok nem fogják a növény elől elszívni a tápanyagot a talajból s nem fogják a talaj nedvességét fogyasztani és így kiszáritani, nem fogják a fejlődő növényt elnyomni, hanem az a tápanyag amit ígyők elvontak a talajtól, az a növénynek fog rendelkezésére állani és azt a növény fogja majd tudni hasznára fordítani.

(Folyt. köv.)

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

A VASMEGYEI

Takarékpenztár

RÉSZVÉNYTÁRSÁG

ÁRUOSZTÁLYA

SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, **benzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kotel-árakat, mindennemű műtrágyát kartellen kívül, vetőmagvakat, erőtakarmanýféleket, belföldi és porosz kőszemet, kovácszenet, meszet és cementet, tűzoltó-felszereléseket stb. stb.**

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi-u. 2.

Raktár: Széll Kálmán u. 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képviselet minden községben keresünk.

HORVATH LAJOS

SZOBÁ-, CIMFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

CZELLDÖMÖLK, KIS-UTCA 2. (Szőlő vendéglő mellett.)

Szobafestések, cim- és templomfestések,

mázolások elfogadtatnak és jutányos áron

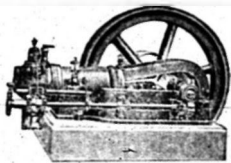
kifogástalanul készíttetnek.

**Nyersolaj, szivógáz, Diesel
benzin motorok és
lokomobilok**

Gyors
szállítás

Kedvező
fizetési
feltételek

Messze
menő
jótállás.

Drezdai motorgyár részv. társ.
Németország legrégebb, legnagyobb motor-
gyára. — Vezérképviselő: -

Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, V. Kohány-utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

Keressük mindenben a legjobbat!

Nagy elővigyázat, ajánlatos az **egészséges
Ivovix** megválasztásánál, figyeljünk és kerjünk
tehát mindenütt

Szántói savanyuvizet,

mely gazdag, természetes szénadtartalmánál
fogva rendkívül kellemes, az egészségre hasz-
nos, elsőrangú asztali víz. Erősen húgyhajtó
hatású, elősegíti az emésztést, mecsakadályozza
a gyomorseget.

A Szántói savanyuviz:

Bornak: **fűszer,**

Betegnek: **gyógyszer,**

Egészségesnek: **ovszar.**

Főraktár **Czellőmőkön: Landler Samu**
fűszerkereskedőnél.

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett alkalmazunk
vidéki ügynököket sorsjegyek részlet-
fizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hocht Bankház Részvénytársaság

Budapest, VI., Ferenciek-tere 8.

K I A D Ó

**Czellőmőkön, a Bárdossy-féle ház,
mely áll: két 3 szobás lakásból,
mellékhelyiségekkel, pajta és istállókból.**

**Ezen ház akár egészben,
avagy részletekben is azonnal kiadó.**

Bővebb értesítés nyerhető

Rosenberg M. Miksa
földbirtokosnál Czellőmőkön.

**Kondor József és Schütz Gyula
sirkőraktára**

Czellőmők, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszeri, vala-
mint modern, művészi
kivitelű siremlékek-
ben nagy választék